

**13. ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У
ДОРΟΣЛИХ**

Найдюк О. В., к. філол. Н.

Іноземні мови, так як комп'ютер чи авто, є невід'ємною частиною нашого життя і уявити існування без цих речей, як і без іноземної мови, просто неможливо. Ідеально було б вивчити необхідне один раз і користуватись цим усе життя, але з розвитком суспільства постійно виникає потреба у вивченні нового та вдосконаленні освоєного. Таким чином, актуальною постає проблема вивчення іноземних мов у дорослих.

Г.Райске, досліджуючи сучасну практику освіти дорослих у німецькомовних країнах, підкреслює, що надзвичайне значення глобалізації, усвідомлення представниками різних регіонів власної, в тому числі і мовної, ідентичності, міграції та потреби у багатомовності окремих мешканців Європи у приватній та професійній сферах, позначилося і на організації навчання іноземних мов дорослого населення. Посилаючись на результати опитування починаючи з 1980р. дослідник наголошує на тому, що помітна динаміка зростання попиту на вивчення іноземних мов [2,с.86]. У Німеччині навчання іноземних мов дорослих відбувається на рівні публічних установ, заочного навчання, приватного сектору, установ при підприємствах та у профспілкових освітніх установах.

Рамкові умови, в яких відбувається навчання іноземних мов дорослих, є різними. А. Рааш підкреслює з цього приводу, що саме ця різноманітність і є тією ознакою, що відрізняє іншомовну

освіту дорослих від шкільної, а серед аспектів, яких вона стосується, дослідник називає такі:

1. Шкільний курс іноземної мови інтегрований у систему, що складається з комплексу навчальних дисциплін, які утворюють одне ціле. На відміну від шкільного курсу іноземної мови іншомовна освіта дорослих відокремлена від решти дисциплін (окрім тих закладів, навчання у яких організація навчального процесу аналогічна шкільному).

2. Білінгвальне навчання або вивчення окремих предметів у рамках білінгвального навчання у системі освіти дорослих не практикується.

3. Вивчення іноземних мов у межах шкільної освіти завершується складанням внутрішніх іспитів та отриманням документу, а у системі освіти дорослих існує сертифікація рівня знань, але вона відокремлена від закладу, який пропонує курс навчання. Іспити складаються у незалежних центрах сертифікації знань.

4. Навчання іноземних мов у системі освіти дорослих не спрямоване на їх оцінку.

5. Ті, хто навчається у системі освіти дорослих, відрізняються за такими ознаками: працює за фахом, не працює або безробітний; іноземна мова вивчається паралельно зі здійсненням професійних обов'язків, з навчанням у вузі або у школі; з власної ініціативи, з професійною або соціальною мотивацією; з мотивацією різного роду: прагнення інтегруватися у суспільство, отрима-

ти кращу роботу, підвищити свій статус, для здійснення туристичних подорожей тощо. Гетерогенним є контингент у системі освіти дорослих і за такими критеріями як: вік, регіональна, соціальна приналежність, рівень базової освіти та її профіль, вибір мови, фахова спрямованість та зміст навчання, бажаний результат навчання(досягнення певного рівня від А1 до С2), рівень обізнаності з технологіями навчання, здатність до самостійного навчання.

6. Викладацький склад теж відрізняється гетерогенним характером, насамперед з огляду на рівень їх освіти та професіоналізму; обізнаність/необізнаність з новітніми технологіями навчання; досвідчені, з багатим досвідом роботи у сфері освіти дорослих та ті, хто відносно недавно працює з дорослими; носії мови та ті, хто вивчав її як іноземну тощо. Всі ці фактори впливають і на стиль навчання. Такою ж різноманітністю відрізняються і заклади, що пропонують курси іноземних мов: комерційні заклади, народні вищі школи, заклади, що пропонують підвищення кваліфікації вчителів, відрізняються кількісний склад групи, навчальні матеріали, що використовуються, мета, термін навчання, а також і організація навчального процесу[1, с. 219 – 220].

Практичне втілення ідеї оптимізації навчання іноземних мов у системі освіти дорослих відбувається за активної участі інституцій різних країн Європи та світу. Заклади, що задіяні у сфері освіти дорослих, намагаються досягти гнучкості шляхом відповідної кваліфікації викладацького складу, і це є одним із дієвих засобів усунення недоліків. Народні вищі школи, в міру

своїх можливостей, інвестують значні кошти в організацію різного роду заходів з декваліфікації, профільної підготовки та підвищення кваліфікації педагогічних кадрів. Приватні заклади, що пропонують курси іноземних мов, йдуть іншим шляхом. Вони відбирають і запрошують для співпраці на різних умовах тих фахівців, у яких виникає потреба в межах певних програм та для роботи з окремою цільовою групою.

Вимоги до рівня іншомовної підготовки в освіті дорослих значно зросли, тож відчувається нагальна потреба у розробці нових концепцій іншомовної освіти дорослих, які здатні кардинально вплинути на ситуацію.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Raasch A. Fremdsprachenunterricht in der Erwachsenenbildung / K.-R. Bausch, H. Christ, H. J. Krumm Handbuch Fremdsprachenunterricht. – 5. Auflage. – Tübingen, Basel: A. Francke, 2007. – 656 s.

2. Reiske H. Fremdsprachenunterricht in der Erwachsenenbildung in deutschsprachigen Ländern / K.-R. Bausch, H. Christ, H.-J. Krumm Handbuch Fremdsprachenunterricht. – 5. Auflage. – Tübingen, Basel: Francke, 2007. – 656 s.